

Deu anys de recerca dels heteròcers de la zona de Portocristo (Manacor, Mallorca)

Arcadi Cervelló¹ & Geza Zsolt²

¹ Alcolea, 110, 2n 1a; E-08014 Barcelona

arcadicervello@msn.com

² Lluçanès, 44; E-08022 Barcelona

Abstract. Ten years of research into the Heterocera around Portocristo (Manacor, Mallorca). This paper reports the results of ten years of Heterocera research using a mercury 125 W lamp to light a white wall at Puig Pedregós, Portocristo (Manacor, Mallorca).

Resum. Es presenten els resultats de l'estudi que s'ha fet a Puig Pedregós, Portocristo (Manacor, Mallorca), durant deu anys de recerca d'heteròcers amb el mètode de prospecció amb làmpada de vapor de mercuri de 125W, il·luminant una paret blanca.

Key words: Heterocera, Lepidoptera, faunistics, Portocristo, Mallorca.

Introducció

L'any 2005 es va començar un estudi de lepidòpters heteròcers a la zona dels voltants de Portocristo (Manacor, Mallorca); concretament, a la finca Puig Pedregós, situada al llevant mallorquí, a 4 km de la població i a 84 m d'altitud (UTM d'1×1 30SED2880). Les plantes i arbres silvestres més abundants als voltants de la zona són: pi blanc (*Pinus halepensis*), olivera (*Olea europea*), llentiscle (*Pistacia lentiscus*), argelaga negra (*Calicotome spinosa*), albó (*Asphodelus microcarpus*), estepa negra (*Cistus monspeliensis*), estepa blanca (*Cistus albidus*), fonoll (*Foeniculum vulgare*), garrofer (*Ceratonia siliqua*), ametller (*Prunus dulcis*), taronger (*Citrus sinensis*), figuera (*Ficus carica*), palmera canària (*Phoenix canariensis*), palmera de ventall (*Washingtonia dactylifera*), palmera datilera (*Phoenix dactylifera*), baladre (*Nerium oleander*) i xiprer (*Cupressus sempervirens*), entre d'altres.

Les prospeccions van començar la tardor del 2005, i els resultats dels primers anys es van donar a conèixer en un estudi inicial (Cervelló *et al.* 2010), fins que es van donar per acabades el setembre del 2014. En el transcurs d'una dècada s'ha recercat tots els mesos de l'any i amb les condicions atmosfèriques de cada moment: fred, calor, vent, pluja, lluna nova, lluna plena, etc. Per tant, la relació de lepidòpters registrada es pot considerar força indicativa per donar un coneixement complet de la fauna d'heteròcers de la localitat.

Material i mètodes

Per a la recerca i observació dels heteròcers s'ha fet servir un llum de vapor de

mercuri de 125 W instal·lat al porxo de la casa, amb les parets pintades de blanc. Durant totes les nits de recerca s'observaven les papallones parades a les superfícies emblanquinades; les que eren òbvies de classificar es comptabilitzaven, i les interessants o dubtoses es recollien per identificar-les posteriorment al laboratori.

Resultats

Els resultats de la recerca ens han donat un total de 246 espècies, pertanyents a 13 famílies d'heteròcers, amb la següent distribució: 125 noctuids, 62 geomètrids, 6 esfingids, 1 lasiocàmpid, 6 àrtctids, 2 notodòntids, 2 limàntrids, 3 drepànids, 1 còssid, 14 piràlids, 22 cràmbids, 1 ètmid i 1 psíquid.

Des de l'anterior publicació (Cervelló *et al.* 2010), amb les noves recerques fetes, la relació d'espècies s'ha incrementat en quaranta-tres tàxons, que es relacionen en l'annex 1. En el conjunt de la fauna registrada, podem assenyalar algunes espècies per la seva abundància i altres per la seva escassa presència. En la fig. 1 s'indica la quantitat aproximada d'exemplars registrats de les espècies més freqüents.

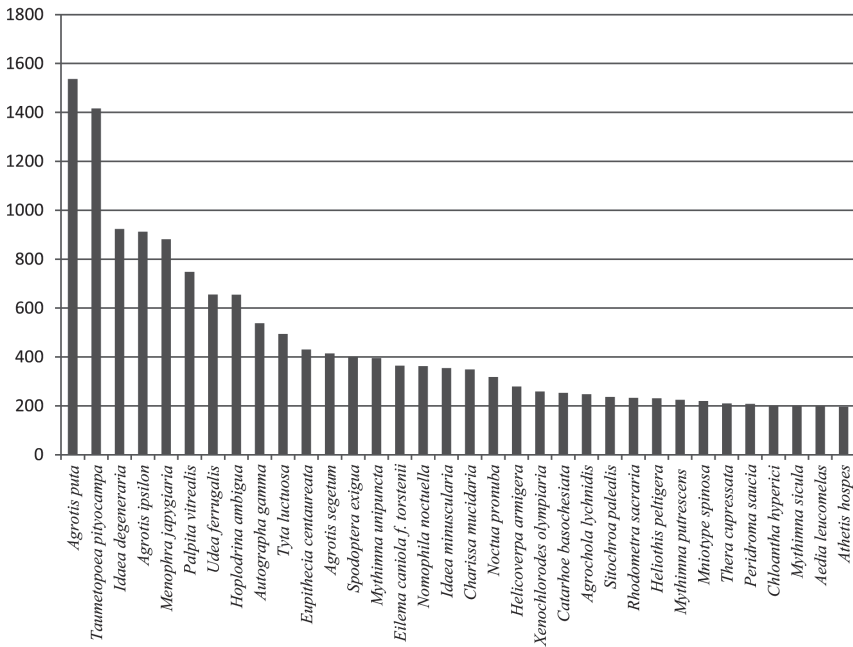

Fig. 1 Nombre d'exemplars aproximat dels heteròcers més abundants comptabilitzats durant els deu anys de prospeccions a Puig Pedregós.

De les considerades menys freqüents cal ressaltar els noctuids *Lygephila exsiccata*, *Caradrina fuscicornis* i *Mythimna languida*; els geomètrids *Ekboarmia atlanticaria* i *Thera cupressata*, i l'àrctid *Eilema marcida*. S'ha registrat un sol exemplar de l'esfíngid *Hyles dahlia*. El piràlid *Maradana fuscolimbata* no s'havia citat de Mallorca.

Referències bibliogràfiques

Cervelló, A., Zsolt, G. & Vallhonrat, F. 2010. Contribució al coneixement dels Lepidòpters Heteròcers de Mallorca. *Butll. Soc. Cat. Lep.*, 101: 13-18.

Data de recepció: 22 de febrer de 2015

Data d'acceptació: 29 de juny de 2015

Annex 1 Llista d'espècies, ordenades per famílies, dels lepidòpters heteròcers registrats a Puig Pedregós (Manacor, Mallorca), com a complement a la relació d'espècies de la mateixa localitat publicada anteriorment (Cervelló *et al.* 2010).

Pyralidae

Hypotia corticalis ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Galleria mesonella (Linnaeus, 1758)

Dioryctria mendacella (Staudinger, 1859)

Maradana fuscolimbalis (Ragonot, 1888)

Apomyelois ceratoniae (Zeller, 1839)

Ephestia kuehniella (Zeller, 1879)

Crambidae

Scoparia staudingeralis (Mabille, 1869)

Parapopynx stratiotata (Linnaeus, 1758)

Lamoria anella ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Lamoria jordanis (Ragonot, 1901)

Antigastra catalaunalis (Duponchel, 1833)

Metasia cuencalis (Ragonot, 1894)

Dolicharthria punctalis ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Ancylolomia palpella ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Geometridae

Synopsia sociaria ([Hübner, 1799])

Hemithea aestivaria (Hübner, 1789)

Scopula submutata (Treitschke, 1828)

Idaea aversata (Linnaeus, 1758)

Larentia malvata (Rambur, 1832)

Eupithecia abbreviata (Stephens, 1831)

Drepanidae

Cilix hispanica P. De-Gregorio *et al.*, 2002

Sphingidae

Hyles dahlia (Geyer, 1827)

Noctuidae

Lygephila exsiccata (Lederer, 1885)
Zebeeba falsalis (Herrich-Schaffer, 1839)
Acrionicta megacephala ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Nyctobrya muralis (Forster, 1771)
Cucullia santolinae (Rambur, 1834)
Cucullia verbasci (Linnaeus, 1758)
Caradrina aspersa (Rambur, 1834)
Sesamia nonagrioides (Lefebvre, 1827)
Phlogophora meticulosa (Linnaeus, 1758)
Anarta sodae (Rambur, 1829)
Lacanobia oleracea (Linnaeus, 1758)
Hadena bicruris (Hufnagel, 1766)
Hadena filigrana (Esper, 1788)
Hadena perplexa ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Mythimna ferrago (Fabricius, 1787)
Mythimna l-album (Linnaeus, 1767)
Mythimna putrescens (Hübner, [1824])
Orthosia cruda ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Noctua janthe (Borkhausen, 1792)
Euxoa obelisca ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Arctiidae

Lithosia quadra (Linnaeus, 1758)